

Metodické usmernenie
Útvaru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska
z 20. augusta 2012 č. 7/2012

k podávaniu žiadostí o udelenie devízovej licencie na obchodovanie
s devízovými hodnotami v rozsahu zmenárenskej činnosti, ktorej
predmetom je nákup alebo predaj cudzej meny za eurá v hotovosti,
a k plneniu povinností držiteľ'ov devízových licencií
pri vykonávaní zmenárenskej činnosti

Národná banka Slovenska Útvar dohľadu nad finančným trhom (ďalej len „NBS“) podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 202/1995 Z. z. zo dňa 20. septembra 1995 Devízový zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „Devízový zákon“) vydáva na základe ustanovenia § 1 ods. 3 písm. a) bod 3 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dohľade“) toto metodické usmernenie:

ČASŤ I

Článok 1

Účel a rozsah použitia

1) Účelom tohto metodického usmernenia je poskytnúť žiadateľovi potrebné informácie k udeleniu devízovej licencie na obchodovanie s devízovými hodnotami v rozsahu zmenárenskej činnosti, ktorej predmetom je nákup peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti alebo predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti podľa ustanovenia § 6 v spojení s ustanovením § 13 ods. 1 Devízového zákona a opatrenia Národnej banky Slovenska č. 614/2003 Z. z. o podrobnostiach náležitostí žiadosti o devízovú licenciu, spôsobe preukazovania splnenia podmienok udelenia devízovej licencie a o požiadavkách podľa § 13 ods. 8 Devízového zákona v znení opatrenia Národnej banky Slovenska č. 412/2006 Z. z. (ďalej len „opatrenie“).

2) Toto metodické usmernenie upresňuje obsah vybraných podmienok na udelenie devízovej licencie tak, aby žiadateľ o licenciu vopred poznal rozsah informácií a dokladov, ktoré je potrebné NBS predložiť na preukázanie splnenia podmienok na udelenie devízovej licencie; usmernenie obsahuje aj popis povinností držiteľ'ov devízových licencií na zmenárenskú činnosť vyplývajúcu z Devízového zákona a opatrenia.

Článok 2 Definície

Na účely tohto metodického usmernenia sa rozumie:

- a) **obchodmi s devízovými hodnotami** /§ 2 písm. i) Devízového zákona/ poskytovanie služieb tretím osobám v rámci podnikania v rozsahu zmenárenskej činnosti. Podnikáním sa v zmysle Obchodného zákonníka rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku,
- b) **zmenárenskou činnosťou** /§ 2 písm. k) Devízového zákona/ vykonávanie obchodov s devízovými hodnotami, ktorých predmetom je nákup peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti alebo predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti,
- c) **devízovou licenciou** (§ 6 Devízového zákona) povolenie Národnej banky Slovenska na vykonávanie obchodov s obchodov s devízovými hodnotami v rozsahu zmenárenskej činnosti; o jej udelení **rozhoduje NBS** na základe písomnej žiadosti, ktorú žiadateľ predkladá **Národnej banke Slovenska, Odboru dohľadu nad bankovníctvom a platobnými službami, oddeleniu povoľovaciemu, ul. Imricha Karvaša 1, 813 25 Bratislava**; devízovú licenciou nemožno previesť na inú osobu a ani neprechádza na právneho nástupcu,
- d) **devízovým miestom** /§ 2 písm. l) bod 2 Devízového Zákona/ právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorej bola udelená podľa Devízového zákona devízová licencia na vykonávanie obchodov s devízovými hodnotami,
- e) **devízovými orgánmi** (§ 4 ods. 1 Devízového zákona) sú Ministerstvo financií Slovenskej republiky a **Národná banka Slovenska**,
- f) **dôveryhodnou osobou** (§ 6 ods. 5 Devízového zákona) sa na účely Devízového zákona považuje fyzická osoba, ktorá nebola právoplatne odsúdená za trestný čin hospodársky alebo trestný čin proti majetku, trestný čin spáchaný v súvislosti s výkonom riadiacej funkcie alebo úmyselný trestný čin. Táto skutočnosť sa preukazuje a dokladuje **výpisom z registra trestov nie starším ako tri mesiace**, a ak ide o cudzinca, preukazuje a dokladuje sa obdobným potvrdením vydaným príslušným orgánom štátu jeho trvalého pobytu alebo orgánom štátu, kde sa obvykle zdržiava.

ČASŤ II

Článok 1

Všeobecne o žiadosti o udelenie devízovej licencie

- 1) **Žiadosť o udelenie devízovej licencie (vzor žiadosti, prílohy č. 1, 2, 3 a 4)** musí obsahovať v rozsahu údajov ustanovených § 34b ods. 1 písm. a) až d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov **označenie osoby**, ktorá žiadosť predkladá (§ 6 ods. 7 Devízového zákona v spojení s § 16 ods. 3 zákona o dohľade). **Zo žiadosti musí byť zrejmé, čo sa ňou požaduje, a musia v nej byť pravdivo opísané všetky rozhodujúce skutočnosti a označené dôkazy, ktorých sa žiadateľ dovoľáva.** V žiadosti musia byť aj bez súhlasu dotknutých osôb označené iné osoby ako žiadateľ, ktoré sú vymedzené v § 6 ods. 3,

ods. 4, ods. 6 a ods. 7 Devízového zákona, ako aj žiadateľovi známi ďalší účastníci konania. Rovnako musia byť označení tiež prípadní zástupcovia účastníkov konania.

2) Žiadosť musí podľa § 6 ods. 7 Devízového zákona obsahovať aj **vyhlásenie o úplnosti, správnosti, pravdivosti, pravosti a aktuálnosti predloženej žiadosti vrátane jej príloh**, pričom žiadateľ zodpovedá za pravdivosť tohto vyhlásenia. Žiadosť musí obsahovať aj **miesto a dátum vyhotovenia tejto žiadosti a úradne osvedčený podpis žiadateľa**.

3) **Prílohou žiadosti musia byť listiny** potrebné na rozhodnutie NBS vo veci, predovšetkým listiny, ktoré hodnoverne preukazujú a dokladujú splnenie podmienok podľa § 6 ods. 3, ods. 4, ods. 6 a ods. 7 Devízového zákona.

4) **Prílohou žiadosti musí byť** aj doklad o zaplatení poplatku podľa § 41 a § 42 zákona o dohľade za úkon NBS v súlade s Opatrením č. 19/2010 Národnej banky Slovenska o poplatkoch za úkony Národnej banky Slovenska.

5) NBS o žiadosti rozhodne **do šiestich mesiacov od doručenia úplnej žiadosti** (§ 29 ods. 2 zákona o dohľade).

6) **Všeobecné a osobitné podmienky** na udelenie devízovej licencie upravuje **Devízový zákon a podrobnosti o náležitostiach žiadosti** o devízovú licenciu, **prílohy k takejto žiadosti, podrobnosti o podmienkach a spôsobe preukazovania a dokladovania ich splnenia alebo zmeny** upravuje **opatrenie**.

7) Všetky **podmienky musia byť splnené počas celej doby platnosti devízovej licencie**. Každú prípravu zmeny a **zmenu podmienok alebo údajov**, ktoré boli uvedené v žiadosti o udelenie devízovej licencie, je držiteľ devízovej licencie počas celej doby jej platnosti povinný **písomne oznámiť NBS** hneď, ako sa o nich dozvedel. Splnenie jednotlivých podmienok, príprava ich zmeny alebo ich zmena sa preukazuje a dokladuje devízovému orgánu predovšetkým predložením listín, ktoré hodnoverne preukazujú a dokladujú splnenie, prípravu zmeny alebo zmenu príslušných podmienok (§ 6 ods. 8 Devízového zákona).

8) V prípade, že niektoré listiny potrebné k podaniu novej žiadosti o udelenie devízovej licencie boli už odovzdané Národnej banke Slovenska a sú naďalej v celom rozsahu aktuálne a naďalej spĺňajú zákonom stanovené požiadavky, žiadateľ ich v zmysle § 16 ods. 4 zákona o dohľade môže v žiadosti nahradiť zoznamom už odovzdaných listín s uvedením dátumu odovzdania jednotlivých listín NBS.

Článok 2

Všeobecné a osobitné podmienky na udelenie devízovej licencie

1) **Fyzická osoba**, musí na udelenie devízovej licencie na zmenárenskú činnosť spĺňať tieto podmienky (§ 6 ods. 3 Devízového zákona):

- a. byť dôveryhodnou osobou,
- b. dosiahnuť vek najmenej 18 rokov,
- c. byť plne spôsobilá na právne úkony (príloha č. 5),
- d. mať ukončené úplné stredné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie,

- e. fyzické osoby, prostredníctvom ktorých sa bude vykonávať povolená činnosť, musia spĺňať podmienky podľa písmen a) až d).

2) Ak je žiadateľom **fyzická osoba** náležitosťami žiadosti o udelenie devízovej licencie na zmenárenskú činnosť (§ 10 ods. 1 opatrenia) sú:

- a. meno, priezvisko, trvalý pobyt alebo prechodný pobyt, dátum narodenia žiadateľa,
- b. obchodné meno žiadateľa,
- c. identifikačné číslo žiadateľa, ak bolo pridelené,
- d. meno, priezvisko, trvalý pobyt alebo prechodný pobyt a dátum narodenia osoby, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ vykonávať zmenárenskú činnosť.

3) prílohami žiadosti (§ 10 ods. 3 opatrenia) sú:

- a. výpis so živnostenského registra nie starší ako 3 mesiace, ak žiadateľ má oprávnenie prevádzkovať živnosť,
- b. doklady, ktorými sa preukazuje splnenie podmienok podľa § 6 ods. 3 písmen c) až e) Devízového zákona, a to:
 - 1. vyhlásenie žiadateľa o tom, že je plne spôsobilý na právne úkony,
 - 2. doklad o najvyššom dosiahnutom vzdelaní žiadateľa,
 - 3. vyhlásenie osoby, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ vykonávať zmenárenskú činnosť, o tom, že je plne spôsobilá na právne úkony (príloha č. 5),
 - 4. doklad o najvyššom dosiahnutom vzdelaní osoby, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ vykonávať zmenárenskú činnosť.

4) **Právnická osoba**, musí na udelenie devízovej licencie na zmenárenskú činnosť spĺňať tieto podmienky (§ 6 ods. 4 Devízového zákona):

- a. fyzické osoby, prostredníctvom ktorých sa bude vykonávať povolená činnosť, musia spĺňať podmienky žiadateľa o devízovú licenciu, ktorým je fyzická osoba /§ 6 ods. 3 písm. a) až d) Devízového zákona/,
- b. fyzická osoba, ktorá je štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, musí byť dôveryhodnou osobou.

5) Ak je žiadateľom **právnická osoba** náležitosťami žiadosti o udelenie devízovej licencie na zmenárenskú činnosť (§ 10 ods. 2 opatrenia) sú:

- a. obchodné meno a sídlo žiadateľa,
- b. identifikačné číslo žiadateľa,
- c. meno, priezvisko a trvalý pobyt alebo prechodný pobyt osoby, ktorá je štatutárnym orgánom, alebo členom štatutárneho orgánu a meno, priezvisko, trvalý pobyt alebo prechodný pobyt a dátum narodenia osoby, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ vykonávať zmenárenskú činnosť.

6) prílohami žiadosti (§ 10 ods. 4 opatrenia) sú:

- a. výpis z obchodného registra nie starší ako tri mesiace alebo doklad preukazujúci vznik právnickej osoby, ak sa táto právnická osoba do obchodného registra nezapisuje, alebo

iný obdobný doklad, ak je žiadateľom právnická osoba so sídlom mimo územia Slovenskej republiky,

- b. doklady, ktorými sa preukazuje splnenie podmienok podľa § 6 ods. 4 písm. a) Devízového zákona, a to:
 - 1. vyhlásenie osoby, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ vykonávať zmenárenskú činnosť o tom, že je plne spôsobilá na právne úkony (príloha č. 5),
 - 2. doklad o najvyššom dosiahnutom vzdelaní osoby, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ vykonávať zmenárenskú činnosť.

7) Žiadateľ o devízovú licenciu na zmenárenskú činnosť musí spĺňať všeobecné podmienky (§ 6 ods. 3 a ods. 4 Devízového zákona a § 10 ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 4 opatrenia) a ak ide o obchody s devízovými hodnotami, **ktorých predmetom je predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti**, musí žiadateľ spĺňať aj tieto podmienky (§ 6 ods. 6 Devízového zákona):

- a. vykonávať obchody s devízovými hodnotami, ktorých predmetom je nákup peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti, a to **nepretržite najmenej 12 mesiacov** v súlade so všeobecnými záväznými právnymi predpismi a devízovou licenciou,
- b. preukázať, že osoba, ktorá bude vykonávať pre žiadateľa predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene, absolvovala odborný kurz na rozpoznávanie platidiel podozrivých z falšovania alebo pozmeňovania organizovaný Národnou bankou Slovenska alebo osobou určenou Národnou bankou Slovenska (príloha č. 6).

8) Ďalšími prílohami žiadosti o udelenie devízovej licencie na zmenárenskú činnosť, ktorej predmetom je **predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti** (§ 10 ods. 5 opatrenia) sú:

- a. **vyhlásenie žiadateľa** o tom, že vykonáva obchody s devízovými hodnotami, ktorých predmetom je nákup peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti, **nepretržite najmenej 12 mesiacov v súlade so všeobecnými záväznými právnymi predpismi a devízovou licenciou**,
- b. **potvrdenie** Národnej banky Slovenska, alebo **osoby určenej Národnou bankou Slovenska** (príloha č. 6) o tom, že osoba, ktorá bude vykonávať pre žiadateľa predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene absolvovala odborný kurz na rozpoznávanie platidiel podozrivých z falšovania alebo pozmeňovania.

9) Zmenárenská činnosť podlieha režimu Živnostenského zákona (zákon č. 455/1991 Z. z. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov). **Zmenárenská činnosť je viazanou živnosťou** a každý držiteľ devízovej licencie na zmenárenskú činnosť v rozsahu **nákupu peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti** alebo v rozsahu **predaja peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti**, je povinný splniť si ohlasovaciu povinnosť voči miestne príslušnému živnostenskému úradu podľa § 45 Živnostenského zákona.

ČASŤ III

Článok 1

Povinnosti držiteľov licencií na zmenárenskú činnosť vyplývajúce z ustanovení Devízového zákona a opatrenia

1) Devízové miesto, ktorému bolo **vydané osvedčenie o živnostenskom oprávnení** (podľa § 47 Živnostenského zákona) na činnosť, ktorá je predmetom devízovej licencie, je **povinné do desiatich dní odo dňa právoplatnosti tohto osvedčenia jeho úradne osvedčenú kópiu odovzdať NBS** (§ 6 ods. 9 Devízového zákona).

2) Devízové miesto vykonávajúce zmenárenskú činnosť môže vykonávať obchody s devízovými hodnotami **iba v prevádzkach alebo zariadeniach** (§ 13 ods. 4 Devízového zákona), ktorých užívanie bolo povolené **kolaudačným rozhodnutím** podľa zákona č. 50/1976 Zb. - stavebný zákon. Preukazovanie uvedenej skutočnosti okrem kolaudačného rozhodnutia je možné aj listom vlastníctva, v ktorom je zapísaná nehnuteľnosť, ako stavba, ktorej najmenej polovica podlahovej plochy je určená na bývanie v zmysle ustanovenia § 43b zákona č. 50/1976 Zb. stavebného zákona alebo ako stavba patriaca pod nebytové budovy v zmysle ustanovenia § 43c zákona č. 50/1976 - stavebný zákon.

3) **Každú prípravu zmeny a zmenu podmienok alebo údajov, ktoré boli uvedené v žiadosti o udelenie devízovej licencie, je držiteľ devízovej licencie počas celej doby jej platnosti povinný písomne oznámiť NBS hneď, ako sa o nich dozvedel. Splnenie jednotlivých podmienok, príprava ich zmeny alebo ich zmena sa preukazuje a dokladuje** (§ 6 ods. 8 Devízového zákona), /napr.: zmena osôb prostredníctvom, ktorých držiteľ devízovej licencie zmenárenskú činnosť vykonáva sa preukazuje dokladom o bezúhonnosti (originálom alebo úradne osvedčenou kópiou) dokladom o odbornej spôsobilosti, dokladom o právnej spôsobilosti (čestným vyhlásením, prílohe č. 5), dokladom o absolvovaní odborného kurzu na rozpoznávanie platidiel podozrivých z falšovania alebo pozmeňovania organizovaný Národnou bankou Slovenska alebo osobou určenou Národnou bankou Slovenska, príloha č. 6), zmena obchodného mena, sídla, členov štatutárneho orgánu právnickej osoby sa preukazuje, aktualizovaným výpisom z obchodného registra (originálom alebo úradne osvedčenou kópiou), zmena obchodného mena, miesta podnikania, mena, priezviska a trvalého bydliska fyzickej osoby – podnikateľa, zrušenie alebo pozastavenie vykonávania zmenárenskej činnosti sa preukazuje aktualizovaným osvedčením o živnostenskom oprávnení, potvrdením o pozastavení prevádzkovania, potvrdením o ukončení podnikania (originálom alebo úradne osvedčenou kópiou)/.

4) **Devízové miesto**, ktorému bola udelená devízová licencia na vykonávanie obchodov s devízovými hodnotami v rozsahu zmenárenskej činnosti, je **povinné** (§ 13 ods. 5 Devízového zákona):

a) **viest' osobitnú evidenciu** vykonaných **obchodov** s devízovými hodnotami, súčasťou takejto evidencie musia byť údaje o peňažnej hodnote a mene jednotlivých vykonaných obchodov s devízovými hodnotami, údaje v rozsahu ustanovenom osobitným zákonom /§ 7 zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane pred legalizáciou príjmov“)/ o klientoch, s ktorými sa

vykonali jednotlivé obchody s devízovými hodnotami, a údaje o identifikovaní jednotlivých klientov podľa písmena c),

b) pri vykonávaní zmenárenskej činnosti **viest' kartotéku platidiel** v listinnej alebo elektronickej podobe v rozsahu svojej zmenárenskej činnosti,

c) **identifikovať klienta a overiť jeho identifikáciu** spôsobom a v rozsahu údajov ustanovených osobitným zákonom (§ 7 a § 8 zákona o ochrane pred legalizáciou príjmov); pri vykonávaní zmenárenskej činnosti je devízové miesto povinné takto identifikovať klienta pri každom obchode s devízovými hodnotami v hodnote prevyšujúcej 1 000 EUR, ak zákon o ochrane pred legalizáciou príjmov neustanovuje inak,

d) **určiť cenu**, ktorú klient platí za vykonanie obchodu s devízovými hodnotami,

e) vo svojich prevádzkových priestoroch zreteľne **sprístupniť klientom informáciu o cene** podľa písmena d), **postupy a lehoty vybavovania reklamácií** a sťažností súvisiacich s vykonávaním obchodov s devízovými hodnotami vrátane informácií o nákladoch spojených s reklamáciami a o postupoch riešenia sporov podľa tohto zákona a osobitných predpisov, /napríklad Občiansky súdny poriadok, zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov./

f) **predkladať NBS** údaje o vykonaných obchodoch s devízovými hodnotami a údaje o ich vykonávaní (príloha č. 7).

Článok 2

Podrobnosti stanovené Opatrením vydaným v zmysle Devízového zákona o skutočnostiach a požiadavkách vyplývajúcich z ustanovenia § 13 ods. 5 Devízového zákona

1) Devízové miesto vykonávajúce zmenárenskú činnosť je povinné viesť **evidenciu** o vykonávaní nákupu peňažných prostriedkov v cudzej mene alebo predaji peňažných prostriedkov v cudzej mene (§ 13 ods. 5 písm. a) Devízového zákona). Evidencia sa vedie **v listinnej podobe** a skladá sa z dokladu o odpočte o nákupe cudzej meny alebo predaji cudzej meny a valutového denníka (§ 11 ods.1 opatrenia).

A. **Doklad o odpočte** je potrebné označiť poradovým číslom v súvislom číselnom rade a uviesť v ňom tieto údaje (§ 11 ods.2 opatrenia):

- označenie cudzej meny medzinárodným kódom ISO, jej množstvo, kurz a kurzová hodnota,
- suma nakúpených alebo predaných peňažných prostriedkov v cudzej mene po odpočítaní ceny služby vyjadrená v eurách,
- cena služby,
- identifikačné znaky devízového miesta,
- dátum a miesto vyhotovenia dokladu o odpočte.
- okrem uvedených údajov sa **v doklade o odpočte uvedie:**

- pri nákupe alebo predaji šekov

1. meno a priezvisko klienta, druh, číslo a štát vystavenia preukazu totožnosti,
2. čísla šekov,
3. obchodné meno banky alebo pobočky zahraničnej banky, ktorá prepláca šek (šekovník),

- pri nákupe alebo predaji bankoviek a mincí v hodnote presahujúcej 1 000 EUR

1. meno a priezvisko klienta,
2. druh, číslo, dobu platnosti a štát vystavenia preukazu totožnosti.

2) Doklad o odpočte je devízové miesto vykonávajúce zmenárenskú činnosť povinné vyhotoviť **v dvoch rovnopisoch**, z ktorých jeden rovnopis je určený klientovi na účely prípadnej reklamácie; pri vykonávaní storna nákupu peňažných prostriedkov v cudzej mene alebo predaja peňažných prostriedkov v cudzej mene sa označia obidva rovnopisy slovom „storno“ a uvedú sa identifikačné znaky devízového miesta, dátum a miesto vystavenia.

B. Valutový denník je súbor denných záznamov o všetkých uskutočnených obchodoch pri zmenárenskej činnosti.

1) Valutový denník obsahuje údaje z dokladu o odpočte, ktorými sú dátum vyhotovenia dokladu o odpočte, poradové číslo dokladu o odpočte, označenie cudzej meny medzinárodným kódom ISO, množstvo peňažných prostriedkov v cudzej mene s vyznačením, či ide o ich nákup, alebo o ich predaj.

2) Ak je udelená devízová licencia:

a) na nákup peňažných prostriedkov v cudzej mene, zaznamenajú sa vo valutovom denníku okrem údajov uvedených v odseku 1) aj **údaje o použití** nakúpených peňažných prostriedkov v cudzej mene doložené:

1. účtovným dokladom alebo

2. iným dokladom obsahujúcim označenie dokladu, účel použitia peňažných prostriedkov v cudzej mene, sumu peňažných prostriedkov, označenie preberajúcej strany a odovzdávajúcej strany, ich podpisy, dátum a miesto vystavenia dokladu,

b) na nákup a predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene okrem údajov podľa bodu I, zaznamenajú sa aj údaje

1. o inom použití, ako je predaj nakúpených peňažných prostriedkov v cudzej mene, doloženom účtovným dokladom alebo iným dokladom obsahujúcim označenie dokladu, účel použitia peňažných prostriedkov v cudzej mene, sumu peňažných prostriedkov,

2. o nadobudnutí peňažných prostriedkov v cudzej mene inak ako nákupom peňažných prostriedkov v cudzej mene doloženom účtovným dokladom alebo iným dokladom obsahujúcim označenie dokladu, zdroj nadobudnutia peňažných prostriedkov v cudzej mene,

sumu peňažných prostriedkov, označenie preberajúcej strany a odovzdávajúcej strany, ich podpisy, dátum a miesto vystavenia dokladu.

3) Vo valutovom denníku **sa denne vyčíslí** objem nakúpených peňažných prostriedkov v cudzej mene, objem predaných peňažných prostriedkov v cudzej mene, objem použitých peňažných prostriedkov v cudzej mene podľa odseku 2) písm. a) a písmena b) prvého bodu a objem peňažných prostriedkov nadobudnutých podľa odseku 2) písm. b) druhého bodu, a to podľa jednotlivých cudzích mien, a uvedú sa ich **zostatky, ktoré sa zaznamenajú** do valutového denníka nasledujúci pracovný deň.

4) Doklady o odpočtoch a valutový denník sa vedú **za každú prevádzkareň osobitne** (§ 11 ods. 9 opatrenia).

5) Devízové miesto vykonávajúce zmenárenskú činnosť je povinné viesť **kartotéku platidiel** /§ 13 ods. 5 písm. b) Devízového zákona/. Kartotéka platidiel sa môže viesť v listinnej alebo elektronickej podobe a po obsahovej stránke sa vedie vo forme vyobrazenia a opisu platných bankoviek a mincí eura a cudzej meny a uvedením informácií o vydaní a platnosti týchto platidiel, o čase určenom na ich výmenu v prípade skončenia ich platnosti a popisom alebo vyobrazením ich známych falzifikátov (§ 12 opatrenia).

6) Nákup peňažných prostriedkov v cudzej mene alebo predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene sa **vykonáva podľa nákupného kurzu alebo predajného kurzu** uvedeného v kurzovom lístku devízového miesta (§ 13 opatrenia).

7) **Cena** účtovaná za poskytnuté služby pri zmenárenskej činnosti sa **určí pevnou sadzbou alebo v percentách** z kurzovej hodnoty /§ 13 ods. 5 písm. d) Devízového zákona/; ceny jednotlivých služieb sa vyjadrujú arabskými číslicami.

8) **Údaje** o množstve nakúpených a predaných peňažných prostriedkov v cudzej mene /§ 13 ods. 5 písm. f) Devízového zákona/ za predchádzajúci kalendárny štvrťrok **sa predkladajú Národnej banke Slovenska, Odboru dohľadu nad bankovníctvom a platobnými službami, oddeleniu dohľadu nad bankami so štandardizovaným prístupom k rizikám, nad platobnými službami a devízového dohľadu, ul. Imricha Karvaša 1, 813 25 Bratislava**, a to najneskôr do 15 kalendárnych dní nasledujúceho štvrťroka, na tlačive ktorého vzor je uvedený (buď v prílohe č. 2 opatrenia alebo v prílohe č. 7 tohto metodického usmernenia), a to súhrne za všetky prevádzkarne a zmenárenské automaty devízového miesta. Údaje o množstve nakúpených peňažných prostriedkov v cudzej mene zodpovedajú súčtu údajov na vyhotovených nákupných dokladoch o odpočtoch a údaje o množstve predaných peňažných prostriedkov v cudzej mene zodpovedajú súčtu údajov na vyhotovených predajných dokladoch o odpočtoch. **Ak sa v kalendárnom štvrťroku nevykoná nákup alebo predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene, uvedú sa v príslušných riadkoch a príslušných stĺpcoch tlačiva nuly** (§ 14 opatrenia).

9) **Zmenárne sú povinné osoby** v zmysle § 5 ods.1 zákona o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti, a tým sú povinné dodržiavať ustanovenia vyplývajúce z tohto zákona v rozsahu vykonávanej činnosti.

ČASŤ IV

Článok 1 Záverečné ustanovenia

Toto metodické usmernenie nadobúda platnosť dňom jeho vydania vo vestníku Národnej banky Slovenska. Právne predpisy súvisiace s predmetom tohto usmernenia sú uvedené na webovej stránke Národnej banky Slovenska (<http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/devizovy-dohlad/legislativa>).

Ing. Vladimír Dvořáček v. r.
výkonný riaditeľ
útvary dohľadu nad finančným trhom

PRÍLOHY

Príloha č. 1

„VZOR“

Žiadosť

o udelenie devízovej licencie v zmysle § 6 v spojení s § 13 ods. 1 Devízového zákona č. 202/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov na obchodovanie s devízovými hodnotami v rozsahu zmenárenskej činnosti, ktorej predmetom je nákup cudzej meny za eurá v hotovosti.

I.**Devízový orgán****1. Názov a sídlo devízového orgánu**

Národná banka Slovenska
Odbor dohľadu nad bankovníctvom a platobnými službami
Oddelenie povoloľovacie
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava

II.**Žiadateľ – fyzická osoba****2. Údaje o žiadateľovi**

Titul (ak ho má):
Meno a priezvisko:
Trvalý pobyt alebo prechodný pobyt:
Dátum narodenia:
Obchodné meno:
Miesto podnikania:
IČO (ak bolo pridelené):
Telefónne číslo:
Adresa elektronickej pošty:

3. Údaje o zástupcovi žiadateľa v konaní (ak ho má)

Titul (ak ho má):
Meno a priezvisko:
Trvalý pobyt alebo prechodný pobyt:
Dátum narodenia:
Obchodné meno:
Miesto podnikania:
IČO (ak bolo pridelené):
Telefónne číslo:
Adresa elektronickej pošty:

4. Údaje o každej fyzickej osobe, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ vykonávať povolenú činnosť, a to v nasledovnom rozsahu

Titul (ak ho má):

Meno a priezvisko:

Trvalý pobyt alebo prechodný pobyt:

Dátum narodenia:

5. Prílohy:

- 1) fotokópia platného preukazu totožnosti žiadateľa
- 2) fotokópia platného preukazu totožnosti zástupcu v konaní, ak ho žiadateľ má
- 3) fotokópia platného preukazu totožnosti **každej osoby**, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ povolenú činnosť vykonávať
- 4) doklad o zaplatení poplatku v zmysle Opatrenia Národnej banky Slovenska č 19/2010 zo 14. decembra 2012 o poplatkoch za úkony Národnej banky Slovenska (v sume **100,- EUR** sa platí na účet Národnej banky Slovenska č. ú. **2516/0720**, Variabilný symbol: **rodné číslo bez lomky („/“), ak je pridelené, alebo dátum narodenia v tvare rok, mesiac, deň (RRRRMMDD)**, Špecifický Symbol: **7101**, Konštantný symbol: **0308**)
- 5) originál alebo úradne osvedčená kópia výpisu zo živnostenského registra nie staršieho ako 3 mesiace ku dňu podania žiadosti, ak má žiadateľ oprávnenie prevádzkovať živnosť
- 6) vyhlásenie **žiadateľa a každej osoby** prostredníctvom ktorej bude žiadateľ povolenú činnosť vykonávať o tom, že je plne spôsobilá na právne úkony (vzor vid' príloha č. 5)
- 7) originál alebo úradne osvedčená kópia dokladu o najvyššom dosiahnutom vzdelaní **žiadateľa a každej osoby**, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ povolenú činnosť vykonávať (minimálne maturitné vysvedčenie)
- 8) výpis z registra trestov **žiadateľa a každej osoby**, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ povolenú činnosť vykonávať nie starší ako 3 mesiace ku dňu podania žiadosti

pozn.: prílohy, ktoré žiadateľ nepredkladá prečiarkne alebo ich neuvedie

Žiadateľ týmto zároveň vyhlasuje, že žiadosť vrátane jej príloh je úplná, správna, pravdivá, pravá a aktuálna.

V _____ dňa _____

_____ úradne osvedčený podpis žiadateľa

„VZOR“

Žiadosť

o udelenie devízovej licencie v zmysle § 6 v spojení s § 13 ods. 1 Devízového zákona č. 202/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov na obchodovanie s devízovými hodnotami v rozsahu zmenárenskej činnosti, ktorej predmetom je predaj cudzej meny za eurá v hotovosti.

I.

Devízový orgán

1. Názov a sídlo devízového orgánu

Národná banka Slovenska
Odbor dohľadu nad bankovníctvom a platobnými službami
Oddelenie povolovacie
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava

II.

Žiadateľ – fyzická osoba

2. Údaje o žiadateľovi

Titul (ak ho má):
Meno a priezvisko:
Trvalý pobyt alebo prechodný pobyt:
Dátum narodenia:
Obchodné meno:
Miesto podnikania:
IČO:
Telefónne číslo:
Adresa elektronickej pošty:

3. Údaje o zástupcovi žiadateľa v konaní (ak ho má)

Titul (ak ho má):
Meno a priezvisko:
Trvalý pobyt alebo prechodný pobyt:
Dátum narodenia:
Obchodné meno:
Miesto podnikania:
IČO (ak bolo pridelené):
Telefónne číslo:
Adresa elektronickej pošty:

4. Údaje o **každéj fyzickej osobe**, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ vykonávať povolenú činnosť, a to v nasledovnom rozsahu

Titul (ak ho má):

Meno a priezvisko:

Trvalý pobyt alebo prechodný pobyt:

Dátum narodenia:

5. Prílohy:

- 1) fotokópia platného preukazu totožnosti žiadateľa
- 2) fotokópia platného preukazu totožnosti zástupcu v konaní, ak ho žiadateľ má
- 3) fotokópia platného preukazu totožnosti **každéj osoby**, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ povolenú činnosť vykonávať
- 4) doklad o zaplatení poplatku v zmysle Opatrenia Národnej banky Slovenska č 19/2010 zo 14. decembra 2012 o poplatkoch za úkony Národnej banky Slovenska (v sume **100,- EUR** sa platí na účet Národnej banky Slovenska č. ú. **2516/0720**, Variabilný symbol: **rodné číslo bez lomky („/“), ak je pridelené, alebo dátum narodenia v tvare rok, mesiac, deň (RRRRMMDD)**, Špecifický Symbol: **7103**, Konštantný symbol: **0308**)
- 5) originál alebo úradne osvedčená kópia výpisu zo živnostenského registra nie staršieho ako 3 mesiace ku dňu podania žiadosti
- 6) vyhlásenie **žiadateľa a každéj osoby** prostredníctvom ktorej bude žiadateľ povolenú činnosť vykonávať o tom, že je plne spôsobilá na právne úkony (vzor vid' príloha č. 5)
- 7) originál alebo úradne osvedčená kópia dokladu o najvyššom dosiahnutom vzdelaní **žiadateľa a každéj osoby**, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ povolenú činnosť vykonávať (minimálne maturitné vysvedčenie)
- 8) výpis z registra trestov **žiadateľa a každéj osoby**, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ povolenú činnosť vykonávať nie starší ako 3 mesiace ku dňu podania žiadosti
- 9) vyhlásenie žiadateľa, že vykonáva obchody s devízovými hodnotami, ktorých predmetom je nákup peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti nepretržite najmenej 12 mesiacov v súlade so všeobecnými záväznými právnymi predpismi a devízovou licenciou
- 10) originál alebo úradne osvedčená kópia potvrdenia vystaveného osobou určenej Národnou bankou Slovenska (príloha č. 6) **za všetky osoby**, ktoré budú vykonávať predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene, že absolvovali odborný kurz na rozpoznávanie platidiel podozrivých s falšovania alebo pozmeňovania

pozn.: prílohy, ktoré žiadateľ nepredkladá prečiarkne alebo ich neuvedie

Žiadateľ týmto zároveň vyhlasuje, že žiadosť vrátane jej príloh je úplná, správna, pravdivá, pravá a aktuálna.

V _____ dňa _____

_____ úradne osvedčený podpis žiadateľa

Príloha č. 3

„VZOR“

Žiadosť

o udelenie devízovej licencie v zmysle § 6 v spojení s § 13 ods. 1 Devízového zákona č. 202/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov na obchodovanie s devízovými hodnotami v rozsahu zmenárenskej činnosti, ktorej predmetom je nákup cudzej meny za eurá v hotovosti.

I.**Devízový orgán****1. Názov a sídlo devízového orgánu**

Národná banka Slovenska
Odbor dohľadu nad bankovníctvom a platobnými službami
Oddelenie povoloľovacie
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava

II.**Žiadateľ – právnická osoba****2. Údaje o žiadateľovi**

Obchodné meno a sídlo
IČO:
Telefónne číslo:
Adresa elektronickej pošty:

3. Údaje o všetkých osobách, ktoré sú štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu žiadateľa, a to v nasledovnom rozsahu

Titul (ak ho má):
Meno a priezvisko:
Trvalý pobyt alebo prechodný pobyt:
Dátum narodenia:

4. Údaje o zástupcovi žiadateľa v konaní (ak ho má)

Titul (ak ho má):
Meno a priezvisko:
Trvalý pobyt alebo prechodný pobyt:
Dátum narodenia:
Obchodné meno
IČO (ak bolo pridelené):
Telefónne číslo:
Adresa elektronickej pošty:

5. Údaje o každej fyzickej osobe, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ vykonávať povolenú činnosť, a to v nasledovnom rozsahu

Titul (ak ho má):

Meno a priezvisko:

Trvalý pobyt alebo prechodný pobyt:

Dátum narodenia:

6. Prílohy:

- 1) fotokópia platného dokladu totožnosti **každej osoby**, ktorá je štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu žiadateľa
- 2) fotokópia platného dokladu totožnosti zástupcu v konaní, ak ho žiadateľ má
- 3) fotokópia platného dokladu totožnosti **každej osoby**, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ povolenú činnosť vykonávať
- 4) doklad o zaplatení poplatku v zmysle Opatrenia Národnej banky Slovenska č 19/2010 zo 14. decembra 2012 o poplatkoch za úkony Národnej banky Slovenska (v sume **200,- EUR** sa platí na účet NBS č. ú. **2516/0720**, Variabilný symbol: **IČO**, Špecifický Symbol: **7102**, Konštantný symbol: **0308**)
- 5) originál alebo úradne osvedčená kópia výpisu z obchodného registra nie staršieho ako 3 mesiace ku dňu podania žiadosti
- 6) vyhlásenie **každej osoby**, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ povolenú činnosť vykonávať o tom, že je plne spôsobilá na právne úkony (vzor vid' príloha č. 5)
- 7) originál alebo úradne osvedčená kópia dokladu o najvyššom dosiahnutom vzdelaní **každej osoby**, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ povolenú činnosť vykonávať (minimálne maturitné vysvedčenie)
- 8) výpis z registra trestov **každej osoby**, ktorá je štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu žiadateľa a **každej osoby**, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ povolenú činnosť vykonávať nie starší ako 3 mesiace ku dňu podania žiadosti

pozn.: prílohy, ktoré žiadateľ nepredkladá prečiarkne alebo ich neuvedie

Žiadateľ týmto zároveň vyhlasuje, že žiadosť vrátane jej príloh je úplná, správna, pravdivá, pravá a aktuálna.

V _____ dňa _____

_____ úradne osvedčený podpis žiadateľa
(podľa výpisu z obchodného registra)

Príloha č. 4

„VZOR“

Žiadosť

o udelenie devízovej licencie v zmysle § 6 v spojení s § 13 ods. 1 Devízového zákona č. 202/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov na obchodovanie s devízovými hodnotami v rozsahu zmenárenskej činnosti, ktorej predmetom je predaj cudzej meny za eurá v hotovosti.

I.**Devízový orgán****1. Názov a sídlo devízového orgánu**

Národná banka Slovenska
Odbor dohľadu nad bankovníctvom a platobnými službami
Oddelenie povoloŕovacie
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava

II.**Žiadateľ – právnická osoba****2. Údaje o žiadateľovi**

Obchodné meno a sídlo
IČO:
Telefónne číslo:
Adresa elektronickej pošty:

3. Údaje o všetkých osobách, ktoré sú štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu žiadateľa, a to v nasledovnom rozsahu

Titul (ak ho má):
Meno a priezvisko:
Trvalý pobyt alebo prechodný pobyt:
Dátum narodenia:

4. Údaje o zástupcovi žiadateľa v konaní (ak ho má)

Titul (ak ho má):
Meno a priezvisko:
Trvalý pobyt alebo prechodný pobyt:
Dátum narodenia:
Obchodné meno
IČO (ak bolo pridelené):
Telefónne číslo:
Adresa elektronickej pošty:

5. Údaje o každej fyzickej osobe, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ vykonávať povolenú činnosť, a to v nasledovnom rozsahu

Titul (ak ho má):

Meno a priezvisko:

Trvalý pobyt alebo prechodný pobyt:

Dátum narodenia:

6. Prílohy:

- 1) fotokópia platného dokladu totožnosti **každej osoby**, ktorá je štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu žiadateľa
- 2) fotokópia platného dokladu totožnosti zástupcu v konaní, ak ho žiadateľ má
- 3) fotokópia platného dokladu totožnosti **každej osoby**, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ povolenú činnosť vykonávať
- 4) doklad o zaplatení poplatku v zmysle Opatrenia Národnej banky Slovenska č 19/2010 zo 14. decembra 2012 o poplatkoch za úkony Národnej banky Slovenska (v sume **200,- EUR** sa platí na účet NBS č. ú. **2516/0720**, Variabilný symbol: **IČO**, Špecifický Symbol: **7104**, Konštantný symbol: **0308**)
- 5) originál alebo úradne osvedčená kópia výpisu z obchodného registra nie staršieho ako 3 mesiace ku dňu podania žiadosti
- 6) vyhlásenie **každej osoby**, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ povolenú činnosť vykonávať o tom, že je plne spôsobilá na právne úkony (vzor vid' príloha č. 5)
- 7) originál alebo úradne osvedčená kópia dokladu o najvyššom dosiahnutom vzdelaní **každej osoby**, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ povolenú činnosť vykonávať (minimálne maturitné vysvedčenie)
- 8) výpis z registra trestov **každej osoby**, ktorá je štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu žiadateľa a **každej osoby**, prostredníctvom ktorej bude žiadateľ povolenú činnosť vykonávať nie starší ako 3 mesiace ku dňu podania žiadosti
- 9) vyhlásenie žiadateľa, že vykonáva obchody s devízovými hodnotami, ktorých predmetom je nákup peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti nepretržite najmenej 12 mesiacov v súlade so všeobecnými záväznými právnymi predpismi a devízovou licenciou
- 10) originál alebo úradne osvedčená kópia potvrdenia vystaveného osobou určenej Národnou bankou Slovenska (príloha č. 6) **za všetky osoby**, ktoré budú vykonávať predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene, že absolvovali odborný kurz na rozpoznávanie platidiel podozrivých s falšovania alebo pozmeňovania

pozn.: prílohy, ktoré žiadateľ nepredkladá prečiarkne alebo ich neuvedie

Žiadateľ týmto zároveň vyhlasuje, že žiadosť vrátane jej príloh je úplná, správna, pravdivá, pravá a aktuálna.

V _____ dňa _____

_____ úradne osvedčený podpis žiadateľa
(podľa výpisu z obchodného registra)

Príloha č. 5

„VZOR“

Čestné vyhlásenie

Dolu podpísaný(á) (meno a priezvisko, trvalý pobyt alebo prechodný pobyt, dátum narodenia)

č e s t n e v y h l a s u j e m,

že som plne spôsobilý(á) na právne úkony a táto spôsobilosť mi nebola rozhodnutím súdu obmedzená,
ani som tejto spôsobilosti nebol rozhodnutím súdu pozbavený.

Dňa _____

_____ podpis

Príloha č. 6

Prehľad osôb určených Národnou bankou Slovenska, ktoré sú oprávnené vykonávať odborné kurzy na rozpoznávanie platidiel podozrivých z falšovania alebo pozmeňovania cudzej meny:

Spoločnosť	Meno lektora	Ulica	Mesto	PSČ	E-mailová adresa	Tel. číslo
eurOKontakt, spol. s r.o.	Ing. Vojtech Benko	Sládkovičova 9	Banská Bystrica	974 01	vbenko@eurokontakt.sk	048/4164189
DIMANO, a.s.	Ing. Ján Slabej	Záhradnícka 151	Bratislava	820 05	slabej@dimano.sk	02/55567580-82 0905335380
APIS spol. s r.o.	Ing. Marián Klubert	Lazovná 12	Banská Bystrica	974 01	marian.klubert@apis.sk	048/4712624 0905864227
BP EXPERT	Ing. Boris Porošin	Starohorská 38	Banská Bystrica	974 00	bpexpert@nexta.sk	048/4170240
Ústav kriminalistiky a kriminológie, s.r.o.	Mgr. Pavol Masaryk	Záhradná 9	Bernolákovo	900 27	masaryk@ukk.sk	0902049729

Príloha č. 7

VZOR

Národná banka Slovenska

Devízové miesto:

Prevádzkareň:

Výkaz sa predkladá Národnej banke Slovenska odboru dohľadu nad bankovníctvom a platobnými službami do 15 kalendárnych dní po skončení kalendárneho štvrt'roka

VÝKAZ O NÁKUPE A PREDAJI PEŇAŽNÝCH PROSTRIEDKOV V CUDZEJ MENE

Obdobie.....

Označenie cudzej meny medzinárodným kódom ISO	Množstvo nakúpených peňažných prostriedkov v cudzej mene podľa dokladov o odpočtoch	Súčet kurzových hodnôt podľa dokladov o odpočtoch o nákupe (v EUR)	Množstvo predaných peňažných prostriedkov v cudzej mene podľa dokladov o odpočtoch	Súčet kurzových hodnôt podľa dokladov o odpočtoch o predaji (v EUR)
1	2	3	4	5

Predkladá:

Vypracoval:

Dňa:

.....

Odtlačok pečiatky
a podpis zodpovednej osoby

Metodické usmernenie
Útvaru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska
z 22. augusta 2012 č. 8/2012

k praktickému výkonu niektorých ustanovení zákona č. 203/2011 Z. z.
o kolektívnom investovaní

Úvod

Dňa 1. júla 2011 nadobudol účinnosť nový zákon č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní (ďalej len „ZKI“), ktorým bola do právneho poriadku SR implementovaná smernica UCITS IV. Týmto zákonom sa zároveň zrušil predchádzajúci zákon č. 594/2003 Z. z. o kolektívnom investovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 594/2003 Z. z.“). Podľa § 213 ods. 4 ZKI boli slovenské správcovské spoločnosti povinné do 30. júna 2012 prispôbiť svoju činnosť ustanoveniam tohto zákona, ktoré ukladajú odlišné povinnosti od povinností podľa predpisov účinných do 30. júna 2011.

Cieľom tohto materiálu je poskytnúť správcovským spoločnostiam usmernenie vo vzťahu k niektorým kľúčovým oblastiam novej právnej úpravy, najmä k praktickému výkonu niektorých ustanovení a k spôsobu preukazovania ich splnenia v rámci dohľadu vykonávaného Národnou bankou Slovenska.

Tento materiál sa primárne nezaobrá zosúladením štatútov podielových fondov podľa § 213 ods. 5 ZKI ani prechodom na dokument kľúčových informácií pre investorov (KIID) podľa § 213 ods. 11 ZKI, aj keď niektoré z okruhov problémov v tomto materiáli sa týchto povinností týkajú.

Stručný prehľad nových povinností správcovských spoločností

Novým zákonom o kolektívnom investovaní sa prevzala smernica UCITS IV. Z toho dôvodu je v novom zákone mnoho ustanovení, ktoré smerujú k harmonizácii činnosti správcovských spoločností v rámci EÚ. Viaceré z nich však už sú obdobne obsiahnuté zákonom č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoCP“), keďže zámerom bolo zosúladiť smerníc UCITS a MiFID. V dôsledku toho správcovské spoločnosti, pokiaľ vykonávajú dodatočné činnosti podľa § 27 ods. 3 ZKI, týmto pravidlám už dnes po vecnej stránke podliehajú.

Za kľúčové zmeny regulácie v ZKI oproti zákonu č. 594/2003 Z. z. možno označiť nasledovné:

- Vydávanie PL a konfirmácie (§ 14 ZKI)
- Organizácia a riadenie správcovskej spoločnosti (§ 32 až 37 ZKI), vrátane vybavovania sťažností (§ 38 ZKI), vnútornej úpravy osobných obchodov (§ 39 ZKI), zmien v obchodnej dokumentácii (§ 41 a 42 ZKI)
- Úprava konfliktu záujmov (§ 43 až 45 ZKI)
- Výkon hlasovacích práv (§ 46 ZKI)

- Odborná starostlivosť a konanie v najlepšom záujme podielnikov (§ 48 ZKI), vrátane pravidiel „Best execution“ (§ 49 až 51 ZKI)
- Stimuly (Inducements) (§ 52 ZKI)
- Zverenie činnosti (Outsourcing) (§ 57 ZKI)
- Depozitárska zmluva (§ 71 ZKI)
- Risk Management (§ 99 až 107 ZKI)

Vydávanie a vyplácanie podielových listov

Dvoma hlavnými zmenami v novom ZKI týkajúcimi sa procesu vydávania a vyplácania podielových listov sú ustanovenia o neidentifikovaných platbách a o zasielaní konfirmácií.

Podľa § 13 ods. 3 ZKI je správcovská spoločnosť je povinná upraviť vo vnútorných aktoch riadenia postupy, ak nedokáže identifikovať platbu, ktorá je uhradením aktuálnej ceny podielového listu. Správcovské spoločnosti by pri úprave týchto vnútorných aktov riadenia mali vychádzať z predchádzajúcich skúseností s neidentifikovanými platbami.

Zasielanie potvrdení o vykonaní žiadosti podielníka o vydanie alebo vyplatenie podielového listu je upravené v § 14 ZKI. Obsah konfirmácie nadväzuje na obsah záznamovej povinnosti podľa § 42 ZKI.

Konfirmácie je potrebné zasielať bezodkladne, avšak v prípade, ak pri zaknihovaných podielových listoch zápis na účet majiteľa vykonáva depozitár, správcovská spoločnosť zasiela podielníkovi konfirmáciu najneskôr v prvý obchodný deň po prijatí potvrdenia od depozitára.

Ak depozitár, ako banka s povolením na poskytovanie investičných služieb, zároveň distribuuje podielové listy, má podľa § 73j ZoCP obdobnú povinnosť zasielania konfirmácií ako správcovská spoločnosť. Je potrebné upozorniť, že podľa § 14 ods. 2 ZKI sa táto povinnosť na správcovskú spoločnosť nepoužije, ak podielníkovi oznámenie obsahujúce rovnaké informácie ako oznámenie podľa § 14 ods. 1 ZKI zasiela v súlade s osobitným predpisom iná osoba (s odkazom práve na § 73j ZoCP). Obdobná výnimka sa však vzťahuje aj na depozitára ako banku s povolením na poskytovanie investičných služieb, a to na základe ustanovenia § 73j ods. 2 ZoCP. Preto je potrebné, aby došlo k dohode medzi správcovskou spoločnosťou a depozitárom, ktorá z týchto dvoch osôb bude podielníkom zasielať konfirmácie a v závislosti od toho sa použijú ustanovenia ZKI alebo ZoCP.

V prípade sporiacich produktov je zasielanie konfirmácií osobitne upravené v § 14 ods. 3 ZKI, ak by konfirmácie zasielala správcovská spoločnosť. Ak by konfirmácie zasielal depozitár, použije sa ustanovenie § 73j ods. 4 ZoCP. Na základe dohody so správcovskou spoločnosťou, resp. depozitárom, sa môže určiť aj iná frekvencia zasielania konfirmácií, ktorá však nesmie presiahnuť maximálnu frekvenciu podľa ZKI, resp. ZoCP, t.j. 6 mesiacov.

Organizácia a riadenie správcovskej spoločnosti

Podobne ako už podľa ZoCP sa v § 32 ZKI ustanovujú základné princípy organizácie a riadenia správcovskej spoločnosti. Tieto princípy smerujú k tomu, aby sa v rámci správcovskej spoločnosti zabezpečila dobre zdokumentovaná organizačná štruktúra a organizačný poriadok, ktoré zabezpečia jasné určenie zodpovednosti za výkon činností

v rámci správcovskej spoločnosti, aby sa nastavili fungujúce a účinné mechanizmy vnútornej kontroly a aby sa zabezpečila efektívna komunikácia v rámci jednotlivých organizačných jednotiek správcovskej spoločnosti, ale aj so zainteresovanými tretími stranami, vrátane depozitára, distribútorov a akýchkoľvek iných osôb, ktoré vykonávajú činnosti pre správčovskú spoločnosť alebo v mene správcovskej spoločnosti. Zabezpečiť ciele týchto princípov môžu správčovské spoločnosti primerane k povahe, rozsahu a zložitosti ich predmetu činnosti a rozsahu vykonávaných činností a poskytovaných služieb, t.j. v súlade s princípom proporcionality.

Správčovské spoločnosti by mali premietnuť vyššie uvedené princípy do fungovania spoločnosti, najmä, ak je potrebné, upraviť svoje a príslušné vnútorné akty riadenia, v prvom rade upravujúce organizačný poriadok a organizačnú štruktúru správcovskej spoločnosti alebo upravujúce fungovanie mechanizmov vnútornej kontroly.

V rámci naplnenia princípov organizácie a riadenia správcovskej spoločnosti musia správčovské spoločnosti tiež zaviesť, uplatňovať a dodržiavať stratégiu nepretržitosti jej činnosti (§ 32 ods. 3 ZKI), ktorá by mala byť tiež upravená formou vnútorného aktu riadenia.

Najmä je potrebné, aby boli rozdelené a upravené právomoci, povinnosti a zodpovednosť predstavenstva, dozornej rady a osôb tvoriacich vrcholový manažment správcovskej spoločnosti za plnenie ich povinností. Vrcholový manažment je pritom rozdielna kategória osôb ako predstavenstvo správcovskej spoločnosti. Osoby tvoriace vrcholový manažment sú členovia predstavenstva správcovskej spoločnosti, prokuristi a vedúci zamestnanci v priamej riadiacej pôsobnosti predstavenstva zodpovední za odborné činnosti podľa ZKI.

Okrem toho v rámci organizačných požiadaviek sa v rámci ZKI obdobne ako pri ZoCP ustanovila povinnosť zaviesť 3 funkcie – funkciu dodržiavania (§ 35 ZKI), funkciu vnútorného auditu (§ 36 ZKI), a funkciu riadenia rizík (§ 37 ZKI). Funkciou sa rozumie zabezpečenie výkonu príslušných činností a nie nutne vytvorenie organizačnej jednotky alebo špecifického pracovného miesta v rámci organizačného poriadku správcovskej spoločnosti. Všetky funkcie môžu byť vytvorené na internej báze (zabezpečenie výkonu činností prostredníctvom vlastných personálnych zdrojov správcovskej spoločnosti), ale aj na externej báze (zabezpečenie výkonu činností outsourcingom, ktorý musí byť v súlade s ustanoveniami § 57 ZKI).¹⁾ Pri funkcii dodržiavania však vždy v súlade s § 35 ods. 4 písm. b) ZKI musí byť určený aspoň jeden tzv. „compliance officer“, pričom ale funkcia dodržiavania sa musí vykonávať nezávisle od iných organizačných zložiek správcovskej spoločnosti a od jej orgánov.²⁾ Správčovské spoločnosti sú tiež povinné v rámci svojich vnútorných aktov riadenia upraviť stratégie a postupy na identifikáciu rizika spojeného s nedodržaním povinností ustanovených ZKI alebo osobitnými predpismi (tzv. *compliance risk*) v súlade s § 35 ods. 1 ZKI.

Na rozdiel od funkcie dodržiavania, funkcia vnútorného auditu a funkcia riadenia rizík nemusia byť zriadené, ak to nie je primerané k povahe, rozsahu a zložitosti predmetu činností

¹⁾ Vid' aj bod 23. dokumentu „CESR's technical advice to the European Commission on the level 2 measures related to the UCITS management company passport“ (ďalej len „Technická pomoc CESR“), ktorý bol základom pre tvorbu týchto pravidiel v rámci legislatívy EÚ.

²⁾ Vid' aj body 35. a 36. Technickej pomoci CESR.

správčovskej spoločnosti a vzhľadom na povahu a rozsah činnosti v rámci spravovania podielových fondov alebo európskych fondov správcovskou spoločnosťou.

V každom prípade sa očakáva, že funkcia riadenia rizík je zriadená v prípade každej slovenskej správcovskej spoločnosti, vzhľadom na to, že tieto spoločnosti spravujú najmä podielové fondy určené pre retailových (neprofesionálnych) investorov a proces riadenia investícií vykonávajú takmer vždy v plnom rozsahu (t.j. nie na báze outsourcingu).

Obdobne sa očakáva, že funkcia interného auditu je zriadená v správcovských spoločnostiach so zložitejšou organizačnou štruktúrou a viacerými úrovňami riadenia a kontrolných mechanizmov, keďže účelom tejto funkcie je zabezpečiť, aby bol v správcovskej spoločnosti zavedený, uplatňovaný a udržiavaný primeraný mechanizmus vnútornej kontroly na zabezpečenie súladu s rozhodnutiami a postupmi na všetkých organizačných úrovniach správcovskej spoločnosti v súlade s požiadavkou podľa § 32 ods. 1 písm. c) ZKI.

Vybavovanie sťažností

Podľa § 38 ods. 1 ZKI je správcovská spoločnosť povinná zaviesť a uplatňovať účinné a prehľadné postupy primeraného, rýchleho a bezplatného vybavovania sťažností investorov a viesť záznam o každej sťažnosti a opatreniach prijatých na jej riešenie. Na tento účel musia byť upravené príslušné vnútorné akty riadenia správcovskej spoločnosti upravujúce vybavovanie sťažností. V nich by mal byť najmä upravený postup prijímania sťažností (t.j. spôsob, ktorým možno sťažnosť podať a miesta, na ktorých takto investor môže urobiť), lehoty vybavovania sťažností, nastavenie zodpovednosti za vybavovanie sťažností v rámci správcovskej spoločnosti na rôznych úrovniach riadenia a vedenie záznamov o postupe vybavenia sťažností a o opatreniach prijatých na jej riešenie. Súčasne by mala správcovská spoločnosť na svojom webovom sídle mať zverejnený v zmysle § 38 ods. 2 zákona č. 203/2011 Z. z. oznam pre investorov o tom, kde sa môžu investori bezplatne dozvedieť o informáciách a postupoch pri vybavovaní sťažností.

Osobné obchody

Cieľom ustanovenia § 39 ZKI je zabezpečiť, aby správcovské spoločnosti zabránili svojim zamestnancom a iným príslušným osobám v zmysle § 32 ods. 6 ZKI, ktoré sú v potenciálnom konflikte záujmov alebo majú prístup k dôverným informáciám, aby uzatvárali obchody, aby napomáhali k uzatváraniu obchodov, ktoré by znamenali zneužitie informácií, ktoré títo zamestnanci a iné príslušné osoby majú v dôsledku ich profesionálnej činnosti.

Za týmto účelom musia byť upravené príslušné vnútorné akty riadenia upravujúce postupy na zamedzenie zneužívania dôverných informácií vrátane uzatvárania osobných obchodov podľa § 39 ods. 1 ZKI. Tieto vnútorné akty riadenia by mali obsahovať organizačné a procesné pravidlá zabezpečujúce dodržiavanie povinností podľa § 39 ods. 3 ZKI.

Podľa § 32 ods. 6 ZKI sa príslušnou osobou rozumie

- a) člen predstavenstva, akcionár alebo vedúci zamestnanec správcovskej spoločnosti,
- b) zamestnanec správcovskej spoločnosti, ako aj akákoľvek iná fyzická osoba, ktorej služby využíva a je pod kontrolou správcovskej spoločnosti a ktorá sa podieľa na spravovaní podielových fondov alebo európskych fondov správcovskou spoločnosťou,

- c) fyzická osoba, ktorá sa priamo podieľa na poskytovaní služieb pre správcovskú spoločnosť na základe dohody o zverení činnosti na spravovaní podielových fondov alebo európskych fondov správcovskou spoločnosťou.

Z uvedeného ustanovenia a z povahy osobných obchodov podľa § 39 ZKI je zrejmé, že príslušnou osobou sú vždy len fyzické osoby, to znamená v prípade finančných agentov a iných osôb, ktoré sa podieľajú na distribúcii podielových listov podielových fondov spravovaných správcovskou spoločnosťou, ide len o úpravu vo vzťahu k fyzickým osobám. Pravidlá na osobné obchody u distribútorov právnických osôb ustanovujú príslušné právne predpisy, ktorým podliehajú (napr. ZoCP).

Obchodná dokumentácia

Ustanovenia § 41 a 42 ZKI nahrádzajú ustanovenia predchádzajúcej právnej úpravy – § 15 zákona č. 594/2003 Z. z. Podľa § 41 ods. 2 ZKI sú správcovské spoločnosti povinné viesť záznamy o obchodoch s majetkom v každom spravovanom podielovom fonde, takým spôsobom, aby bolo možné dokumentovať spôsob uskutočnenia obchodu a spätne identifikovať každý obchod s majetkom v podielovom fonde alebo v európskom fonde od jeho vzniku vrátane času, miesta jeho uskutočnenia a identifikácie obchodných partnerov. Minimálna štruktúra týchto záznamov je určená v § 41 ods. 3 ZKI. Okrem týchto záznamov sú správcovské spoločnosti povinné viesť aj záznamy o žiadostiach o vydanie podielových listov a žiadostiach o vyplatenie podielových listov podielových fondov, ktorých minimálna štruktúra je určená v § 41 ods. 5 ZKI a nadväzuje na štruktúru konfirmácií podľa § 14 ZKI. Povinnosť centralizovaného zaznamenávania žiadostí podľa § 41 ods. 4 ZKI sa považuje za splnenú aj zaznamenávaním údajov v rozsahu § 41 ods. 5 ZKI v IT systémoch správcovskej spoločnosti, to znamená, že nie je potrebná duplicitná evidencia v registratúrnych denníkoch.

Všetky záznamy v správcovskej spoločnosti by mali byť spracúvané prostredníctvom IT systému podľa § 42 ZKI a uchovávané na médiách spĺňajúcich podmienky § 41 ods. 9 ZKI.

Konflikt záujmov

Ustanovenia § 43 až 45 ZKI vymedzujú špecifické organizačné požiadavky a postupy na identifikáciu, predchádzanie, riešenie a zverejňovanie konfliktov záujmov. Charakter týchto ustanovení je odlišný od ustanovení predchádzajúcej právnej úpravy – § 16 a 17 zákona č. 594/2003 Z. z., ktoré nahrádzajú. Cieľom týchto princípovo-orientovaných ustanovení je zabezpečiť, aby správcovské spoločnosti zaujali komplexný prístup k riešeniu konfliktov záujmov, vrátane pravidelného preverovania jednotlivých svojich činností, ktoré by mohli viesť ku konfliktu záujmov a k potenciálnemu poškodeniu podielnikov.

Za týmto účelom je potrebné, aby boli upravené príslušné vnútorné akty riadenia správcovskej spoločnosti tak, aby tieto zodpovedali rozsahu činností, ktoré správcovská spoločnosť, príslušná osoba alebo osoba, ktorá je priamo či nepriamo prepojená vzťahom priamej kontroly alebo nepriamej kontroly so správcovskou spoločnosťou, vykonávajú a potenciálnym konfliktom záujmov, ktoré môžu byť s výkonom týchto činností týmito osobami spojené. Tieto vnútorné akty riadenia musia obsahovať organizačné opatrenia a postupy pri konflikte záujmov podľa § 44 ods. 1 ZKI na identifikáciu konfliktov záujmov, zvládanie identifikovaných konfliktov záujmov, ktoré znamenajú značné riziko poškodenia záujmov podielnikov alebo klientov a postup prijímania opatrení na zabránenie rizikám poškodenia záujmov podielnikov a klientov a oznamovanie nezneutralizovaných konfliktov záujmov.

Výkon hlasovacích práv

Správčovské spoločnosti sú povinné zahrnúť do svojich príslušných vnútorných aktov riadenia stratégiu uplatňovania hlasovacích práv podľa § 46 ods. 1 ZKI s cieľom, aby výkon hlasovacích práv spojených s finančnými nástrojmi v majetku v spravovaných podielových fondoch bol vždy a výhradne len v záujme podielnikov. Je zrejmé, že rozhodnutie neuplatniť hlasovacie právo za určitých okolností, v závislosti od investičnej stratégie podielového fondu, môže byť považované za rozhodnutie v súlade so záujmami podielnikov.

Podľa § 46 ods. 3 ZKI je správčovská spoločnosť povinná sprístupniť investorom stručný opis stratégie uplatňovania hlasovacích práv. To znamená, že prístup k týmto informáciám majú mať aj osoby, ktoré ešte nie sú podielníkmi. Avšak informácie o rozhodnutiach prijatých na základe tejto stratégie sa majú sprístupniť len podielnikom, a to bezplatne a na žiadosť podielníka.

Odborná starostlivosť a konanie v najlepšom záujme

Ustanovenia § 48 ZKI nahrádzajú ustanovenia predchádzajúcej právnej úpravy – § 20 zákona č. 594/2003 Z. z. Podľa § 48 ods. 2 ZKI má správčovská spoločnosť dve základné povinnosti – konať v najlepšom záujme podielnikov a konať s odbornou starostlivosťou.

Konanie v najlepšom záujme podielnikov je bližšie určené v § 48 ods. 3 ZKI na demonštratívnej báze. V prvom rade ide o dodržiavanie princípu spravodlivého zaobchádzania s podielníkmi podľa § 48 ods. 3 písm. a) ZKI, čo je obsahovo a aj vo vzťahu k dotknutej skupine osôb rozdielny princíp ako princíp rovnakého zaobchádzania so všetkými investormi, ktorý bol predmetom ustanovenia § 20 ods. 2 písm. f) zákona č. 594/2003 Z. z.

Okrem toho je konaním v najlepšom záujme aj zabraňovanie nekalým praktikám, o ktorých sa dá dôvodne predpokladať, že ovplyvnia stabilitu trhu, ako sú napríklad market-timing alebo late-trading,³⁾ ktoré môžu mať škodlivý účinok na podielnikov.

Ďalej je povinnosťou správčovskej spoločnosti konať takým spôsobom, aby sa zabránilo účtovaniu neprimeraných nákladov na ťarchu majetku v podielovom fonde a jeho podielnikom. Druhy nákladov a poplatkov, ktoré sa umožňuje účtovať na ťarchu majetku v podielovom fonde, určuje štatút podielového fondu. Ustanovenie § 48 ods. 3 písm. d) predstavuje základný princíp, podľa ktorého aj štatútom povolené náklady je potrebné vynakladať účelne.

Konanie s odbornou starostlivosťou je rovnako bližšie určené na demonštratívnej báze v § 48 ods. 4 ZKI hlavne vo vzťahu k riadeniu investícií v majetku v podielovom fonde. Koncept odbornej starostlivosti je však širší a predstavuje fiduciárny vzťah správčovskej spoločnosti a podielnikov. Správčovská spoločnosť je zodpovedná podielnikom za všetky škody vzniknuté v dôsledku neplnenia alebo nedostatočného plnenia povinností vyplývajúcich zo zákona alebo zo štatútu podielového fondu.

³⁾ Vid' aj materiál IOSCO „Best Practices Standards on Anti Market Timing and Associated Issues for CIS, October 2005“, <http://www.iosco.org/library/pubdocs/pdf/IOSCOPD207.pdf>

Správčovské spoločnosti sú povinné upraviť svoje vnútorné akty riadenia a postupy činnosti zabezpečujúce spôsob fungovania systému riadenia investícií v podielových fondoch vrátane postupov na prijímanie investičných rozhodnutí v prípade spravovaných podielových fondov a opatrenia a postupy súvisiace s odbornou starostlivosťou podľa § 48 ods. 6 ZKI. Tieto opatrenia a postupy by mali byť primerané zložitosti a rizikovosti aktív v majetku v spravovaných podielových fondoch.

Investičný proces musí byť nastavený tak, aby sa všeobecné vymedzenie investičnej stratégie podľa štatútu podielového fondu následne prevádzalo do prijímania konkrétnych investičných rozhodnutí.

Príslušné vnútorné akty riadenia detailne upravujú ako proces výberu investícií, tak aj následného sledovania jednotlivých realizovaných investícií v majetku v podielovom fonde. Taktiež by sa mali určiť konkrétne kvalifikačné predpoklady pre osoby, ktoré majú oprávnenia v procese výberu investícií a ich následného sledovania.

Odborná starostlivosť pri výbere investícií by mala byť vykonávaná v súlade s procesom riadenia rizík správcovskej spoločnosti. To znamená, že jej súčasťou by malo byť posúdenie rizík investícií majetku v podielovom fonde, a to organizačnými zložkami, ktoré sú nezávislé od osôb, ktoré prijímajú investičné rozhodnutia. Posúdenie vhodnosti investície z hľadiska vhodnosti voči definovanej investičnej stratégii je naopak úlohou portfólio managementu. Správčovské spoločnosti by mali uchovávať záznamy o vykonanej odbornej starostlivosti a analýzy a predpovede vplyvu investícií na majetok v podielovom fonde.

Podľa § 48 ods. 7 ZKI je správcovská spoločnosť povinná na žiadosť Národnej banky Slovenska preukázať vynaloženie odbornej starostlivosti. Ak správcovská spoločnosť tejto žiadosti nevyhoví, považuje sa to za skutočnosť, že správcovská spoločnosť nekonala s odbornou starostlivosťou. Za týmto účelom by správcovské spoločnosti mali mať definované štandardizované postupy preukazovania odbornej starostlivosti, ako napríklad zoznamy kritérií a ich vyhodnotenia pre rôzne triedy a druhy aktív, do ktorých bol majetok v podielových fondoch investovaný.

Pravidlá „Best execution“

Správčovské spoločnosti môžu pri nakladaní s majetkom v podielovom fonde postupovať dvoma spôsobmi – môžu priamo vykonávať svoje investičné rozhodnutia, a teda priamo uzatvárať obchody s majetkom v podielovom fonde s protistranami alebo môžu zadať pokyn na vykonanie obchodu inej osobe.

V oboch prípadoch by správcovské spoločnosti mali dbať na dosiahnutie najlepšieho možného výsledku pre podielnikov podielového fondu pri zohľadnení ceny, nákladov, rýchlosti a pravdepodobnosti vykonania a vyrovnania obchodu, veľkosti a povahy pokynu alebo iných kritérií týkajúcich sa vykonania pokynu. Za týmto účelom musia byť vnútorné akty riadenia rozšírené o stratégiu vykonávania pokynov podľa § 49 ZKI, stratégiu zadávania pokynov podľa § 50 ZKI, ktoré musia byť aktualizované v zákonných lehotách. Na základe týchto vnútorných aktov riadenia by mali mať nastavené vhodné kritériá na posúdenie dosiahnutia najlepšieho výsledku pre podielnikov a klientov a tieto by mali byť v prípade jednotlivých strán zdokumentované vyhodnotené. To znamená, že správcovské spoločnosti by nemali bez relevantných dôvodov uzatvárať obchody s majetkom v podielovom fonde len

s jednou alebo niekoľkými preferovanými protistranami, ani by nemali zadávať pokyny jednému alebo niekoľkým preferovaným brokerom, pokiaľ ich výber nebol vykonaný na základe kritérií určených vnútorným aktom riadenia s cieľom zabezpečiť najlepší možný výsledok pre podielnikov.

Správcovská spoločnosť je povinná zaviesť aj stratégiu alokácie pokynov podľa § 51 ZKI, v súvislosti s alokáciou a spájaním pokynov týkajúcich sa rôznych podielových fondov, vykonávaním riadenia individuálnych portfólií alebo obchodov na účet správcovskej spoločnosti.

Stimuly (*Inducements*)

Stimuly sú jedným z hlavných zdrojov konfliktu záujmov v rámci spravovania aktív. Ide o plnenia finančnej alebo nefinančnej povahy, ktoré správcovská spoločnosť hradí alebo prijíma v súvislosti s riadením investícií alebo administráciou pri správe podielového fondu.

Zo znenia § 52 ZKI jednoznačne vyplýva, že úprava stimulov sa nevzťahuje na stimuly v súvislosti s distribúciou podielových listov. Zároveň podľa § 52 ods. 1 písm. a) ZKI sú stimuly, ktoré sa prijímajú do majetku v podielovom alebo sa hradia z majetku v podielovom fonde, prípustné. Predmetom týchto ustanovení sú teda stimuly prijímané alebo hradené na účet správcovskej spoločnosti. Typickým prípadom sú rôzne tzv. kick-backs od emitentov alebo distribútorov finančných nástrojov, ktoré sa majú nadobúdať do majetku v podielovom fonde.

Podľa § 52 ods. 1 písm. b) ZKI sú prípustné aj také stimuly, o ktorých sú podielníci informovaní a ktoré zvyšujú kvalitu investičnej služby a nesmú brániť plneniu povinnosti správcovskej spoločnosti konať v záujme podielnikov. Kritériá na posúdenie, či stimul zvyšuje kvalitu príslušnej služby, sú uvedené v Technickej pomoci CESR.⁴⁾

Správcovská spoločnosť je povinná posúdiť každý druh prijímaných alebo hradených stimulov (s výnimkou stimulov súvisiacich s distribúciou podielových listov) a vyhodnotiť ich prípustnosť vo svetle § 52 ZKI. Toto posúdenie by malo byť zdokumentované a k dispozícii dohľadu.

Zverenie činnosti (*Outsourcing*)

Podľa § 57 ods. 6 je správcovská spoločnosť povinná pri uzatváraní, vedení alebo ukončovaní zmlúv o zverení činnosti

a) pred uzatvorením zmluvy o zverení činnosti na základe dostupných informácií overiť, či poskytovateľ služby má vecné, personálne a organizačné predpoklady vykonávať zverenú činnosť alebo funkciu spoľahlivo, profesionálne a účinne, a

b) po uzatvorení zmluvy o zverení činnosti je správcovská spoločnosť povinná zaviesť postupy pre nepretržité hodnotenie výkonu zverenej činnosti inou osobou, najmä ak ide o riziká spojené so zmluvou o zverení činnosti; na tento účel je správcovská spoločnosť povinná vytvoriť dostatočné materiálno-technické a personálne zdroje.

⁴⁾ Vid' body 49. a nasl. Technickej pomoci CESR.

Toto ustanovenie vychádza z princípu, že inštitút zverenia činnosti by nemal slúžiť na obchádzanie povinností a požiadaviek zákona. Správcovská spoločnosť zostáva pri zverení plne zodpovedná za výkon zverených činností, vrátane jeho spôsobu podľa ZKI.

Správcovské spoločnosti sú povinné zaviesť vnútorné postupy vyhodnocovania poskytovateľa služby a kvality výkonu zverenej činnosti a viesť záznamy o tomto hodnotení.

Depozitárska zmluva

§ 71 ZKI obsahuje právnu úpravu depozitárskej zmluvy. Najmä sa určujú minimálne obsahové náležitosti depozitárskej zmluvy, ktoré neboli určené zákonom č. 594/2003 Z. z. Depozitárska zmluva nemusí byť jednou samostatnou listinou. Môže mať formu súboru listín alebo dodatkov, resp. samostatných zmlúv, ktoré sa považujú za dodatky depozitárskej zmluvy, pokiaľ tieto zmluvy upravujú činnosti, ktoré sú súčasťou výkonu činnosti depozitára podľa ZKI. Ak napríklad v minulosti existovali osobitné zmluvy o úschove cenných papierov (custody zmluvy), na základe ktorých depozitári vykonávali úschovu cenných papierov v majetku v podielových fondov, v súčasnosti podľa právnej úpravy ZKI je potrebné, aby sa tieto custody zmluvy považovali za súčasť depozitárskej zmluvy.

Ďalej je potrebné, aby depozitárska zmluva upravovala správnu výmenu informácií medzi správcovskou spoločnosťou a depozitárom a upravovala detailný postup činností depozitára, a to tak vo vzťahu k depozitárskej úschove majetku v podielovom fonde, tak aj vo vzťahu ku kontrolným činnostiam depozitára. V tomto ohľade by depozitárska zmluva mala upravovať, akým spôsobom sa postupuje pri zistení chýb a nedostatkov depozitárom v rámci jeho kontrolných činností a akým spôsobom sa nedostatky odstraňujú. Pritom je potrebné vziať do úvahy § 80 ods. 3 ZKI podľa ktorého ak depozitár pri výkone svojej činnosti zistí, že správcovská spoločnosť porušila ZKI alebo štatút podielového fondu, ktorý spravuje, bezodkladne informuje o tejto skutočnosti Národnú banku Slovenska a správcovskú spoločnosť.

Vyššie uvedenými usmerneniami nie je dotknutá možnosť ustanoviť náležitosti depozitárskej zmluvy odkazom na príslušné interné akty riadenia správcovskej spoločnosti alebo depozitára podľa § 71 ods. 7 ZKI.

Risk Management

Ustanovenie § 100 ZKI ukladá povinnosť správcovskej spoločnosti zriadiť a udržiavať systém riadenia rizík, ktorý jej umožní identifikovať, merať a riadiť všetky významné riziká pozícií v majetku v podielovom fonde a vypočítavať celkové riziko týkajúce sa finančných derivátov, ktoré nesmie prekročiť čistú hodnotu majetku v podielovom fonde. Procesy, ktoré zahrňujú systém riadenia rizík upravuje opatrenie NBS č. 11/2011 o rizikách a systéme riadenia rizík, meraní rizík a výpočte celkového rizika a rizika protistrany (ďalej len „opatrenie NBS č. 11/2011“). Systém riadenia rizík sa týka riadenia rizík všetkých pozícií v majetku v podielovom fonde, teda nielen finančných derivátov (§ 4 až 14 opatrenia NBS č. 11/2011) a výpočet celkového rizika týkajúce sa finančných derivátov zahrňuje všetky jednotlivé druhy finančných derivátov a zohľadňuje aj postupy a nástroje efektívneho riadenia investícií majetku v štandardnom podielovom fonde (repo obchody, reverzné repo obchody a pôžičky cenných papierov) (§ 15 až § 33 opatrenia NBS č. 11/2011).

Na účely zabezpečenia týchto povinností ustanovenie § 101 ods. 1 ZKI ukladá povinnosť zaviesť, uplatňovať a udržiavať primeranú a zdokumentovanú politiku riadenia rizík, ktorú správcovská spoločnosť schvaľuje formou samostatného vnútorného aktu riadenia spoločnosti alebo ako časť vnútorných aktov riadenia súvisiacich s organizáciou správcovskej spoločnosti. Obsah a vymedzenie politiky riadenia rizík upravuje § 101 ZKI a ďalšie podrobnosti ako súčasť systému riadenia rizík opatrenie NBS č. 11/2011.

Ustanovenie § 102 ZKI ukladá povinnosť správcovskej spoločnosti priebežne merať a riadiť riziká ktorým je alebo by mohol byť podielový fond vystavený a zabezpečovať dodržiavanie limitov celkového rizika a rizika protistrany. Na tieto účely je správcovská spoločnosť povinná zaviesť opatrenia a postupy na meranie rizík, zaviesť systém vnútorných limitov na príslušné významné riziká v súlade s rizikovým profilom podielového fondu a zabezpečiť, aby aktuálna úroveň rizík zodpovedala tomuto systému vnútorných limitov. Systém vnútorných limitov je iný súbor limitov ako sú pravidlá obmedzenia a rozloženia rizika uvedené v ZKI (napr. § 89 až § 97 ZKI pre štandardné podielové fondy), ktorý zohľadňuje všetky riziká, ktoré môžu byť významné pre každý podielový fond, ktorý správcovská spoločnosť spravuje a zabezpečujúci súlad s rizikovým profilom príslušného podielového fondu (napr. vnútorný limit pre „value at risk“ pre trhové riziko).

Systém riadenia rizík v oblasti postupov riadenia rizík zahŕňa okrem iného (§ 5 opatrenia NBS č. 11/2011) určenie metód na meranie rizík (napr. niektorú metódu value at risk na meranie trhového rizika) a určenie metód na určenie limitov a sledovanie rizík (§ 5 písm. b) opatrenia NBS č. 11/2011).

Systém riadenia rizík v oblasti riadenia a organizácie postupov riadenia rizík okrem iného (§ 7 opatrenia NBS č. 11/2011) zahŕňa organizačné a personálne oddelenie zodpovedností organizačných zložiek správcovskej spoločnosti a jej zamestnancov – oddelenie funkcie riadenia investícií od činností spojených s vyrovnávaním obchodov a od funkcie riadenia rizík a zabezpečenie nezávislosti funkcie riadenia rizík od prevádzkových útvarov (§ 7 ods. 1 písm. e) a ods. 2 opatrenia NBS č. 11/2011).

Správcovská spoločnosť si môže zvoliť vhodný spôsob výpočtu celkového rizika týkajúceho sa finančných derivátov podľa § 103 ZKI záväzkovým prístupom (§ 104) alebo prístupom hodnoty v riziku (§ 105). Záväzkový prístup je vhodný pokiaľ správcovská spoločnosť pri riadení investícií majetku v podielovom fonde nevyužíva finančné deriváty vo veľkom rozsahu. Očakáva sa, že ak správcovská spoločnosť používa finančné deriváty vo veľkom rozsahu a systematickým spôsobom, bude na výpočet celkového rizika používať prístup hodnoty v riziku. Podrobnosti o výpočte celkového rizika týkajúceho sa finančných derivátov podľa týchto prístupov upravuje opatrenie NBS č. 11/2011 (§15 až § 33).

Správcovská spoločnosť je povinná vykonávať spätné testovanie a pravidelné stresové testovanie, ak správcovská spoločnosť používa na výpočet celkového rizika prístup hodnoty v riziku.

Model hodnoty v riziku musí byť po jeho vytvorení validovaný inou osobou, ktorá je nezávislá od procesu vývoja modelu (napr. audítor, audítorská spoločnosť alebo externý poskytovateľ služieb - § 32 ods. 3 opatrenia NBS č. 11/2011) a opakovanú validáciu modelu hodnoty v riziku vykonáva funkcia riadenia rizík na účely zabezpečenia presnosti modelu.

Prístup hodnoty v riziku (value at risk) je možné používať na meranie trhového rizika ako aj na výpočet celkového rizika týkajúceho sa finančných derivátov. Pri používaní ktorejkoľvek metódy na výpočet celkového rizika týkajúceho sa finančných derivátov prístupom hodnoty v riziku (metódou relatívnej hodnoty v riziku alebo a metódou absolútnej hodnoty v riziku - § 22 a § 23 opatrenia NBS č. 11/2011) sa vždy vypočítava value at risk aktuálneho portfólia podielového fondu, ktoré zahŕňa aj deriváty.

Správcovská spoločnosť je podľa § 102 ods. 4 povinná zriadiť a udržiavať primeraný systém riadenia likvidity majetku v podielovom fonde.

Správcovská spoločnosť je podľa § 106 ZKI povinná zabezpečiť, že riziko protistrany vyplývajúce z finančných derivátov uzavretých mimo regulovaného trhu nepresiahne limity podľa § 89 ZKI.

Podľa § 107 ZKI je správcovská spoločnosť povinná zabezpečiť overenie ocenenia pozícií vo finančných derivátoch uzavretých mimo regulovaného trhu v majetku v podielovom fonde, pričom by mala opatrenia a postupy, ktoré zabezpečia vhodné, transparentné a reálne oceňovanie týchto pozícií zahrnúť do svojich vnútorných aktov riadenia spolu s postupmi a vnútornými aktmi riadenia upravujúcimi oceňovanie majetku v podielových fondoch.

V Bratislave dňa 22. augusta 2012

Ing. Vladimír Dvořáček v. r.
výkonný riaditeľ
útvary dohľadu nad finančným trhom

Odporúčanie
Útvaru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska
z 22. augusta 2012 č. 2/2012

k stanoveniu diskontnej miery pre test primeranosti záväzku
z poistných zmlúv

Oceňovanie záväzkov z poistných zmlúv resp. oceňovanie technických rezerv je jednou z kľúčových oblastí, ktoré ovplyvňujú finančnú pozíciu poisťovní.

Časová hodnota peňazí je významným faktorom oceňovania podľa Solventnosti II, ktoré je založené na trhovo-konzistentnom oceňovaní aktív a záväzkov. Keďže pre väčšinu poistných záväzkov poisťovní nie je dostupná trhová cena využíva sa ocenenie na základe modelu diskontovaných finančných tokov, pričom pre diskontovanie sa použije bezriziková úroková miera.

Pred týmito zmenami bola diskontná miera viac menej technický pojem používaný v poisťovníctve na vyjadrenie vnútornej miery garancie zahrnutej v životnom poistení, ktorá bola fixná po celé trvanie poistnej zmluvy.

Prvým posunom k reálnemu oceňovaniu poistných záväzkov bola aplikácia testu primeranosti záväzku uplatňovaná v zmysle Medzinárodného účtovného štandardu IFRS 4 (ďalej len IFRS 4). Náznač posunu k trhovo konzistentnému oceňovaniu vyplýva zo znenia odsekov 27 až 29 IFRS 4, podľa ktorých existuje predpoklad, že účtovné závierky poisťovateľa budú menej relevantné a spoľahlivé, ak poisťovateľ zavedie účtovnú metódu, ktorá odráža budúce marže z investícií v oceňovaní poistných zmlúv.

Ďalej podľa odseku 3.5 Odbornej smernice SSA č.1 pre test primeranosti technických rezerv v životnom poistení, Slovenská spoločnosť aktuárov odporúča pre svojich členov používať na diskontovanie odhad krivky bezrizikových úrokových mier k dátumu ocenenia, napríklad. krivku ECB pre AAA štátne dlhopisy.

Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA) v odporúčaní pre vykonávací predpis k smernici o Solventnosti II¹⁾ definuje bezrizikovú úrokovú mieru na základe splnenia nasledovných podmienok:

- žiadne kreditné riziko
- realizmus
- spoľahlivosť
- likvidita
- žiadna systematická chyba (technical biases)
- dostupnosť pre všetky relevantné meny
- proporcionálnosť

¹⁾ CEIOPS' Advice for Level 2 Implementing Measures on Solvency II: Technical Provisions – Article 86b – Risk-free interest rate term structure,
https://eiopa.europa.eu/fileadmin/tx_dam/files/consultations/consultationpapers/CP40/CEIOPS-L2-Final-Advice-on-TP-Risk-free-rate.pdf

Národná banka Slovenska odporúča používať pre diskontovanie v rámci testu primeranosti záväzku z poistných zmlúv diskontné miery odvodené k dátumu ocenenia z výnosovej krivky štátnych dlhopisov emitovaných v mene Euro s primeranou likviditou a s minimálnym kreditným rizikom. Kritériám pre bezrizikovú úrokovú mieru najviac vyhovuje krivka úrokových mier zostrojená Európskou centrálnou bankou pre štátne dlhopisy s ratingom AAA.

Ing. Vladimír Dvořáček v. r.
výkonný riaditeľ
útvary dohľadu nad finančným trhom

